

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca Rzecznika Praw Dziecka
Adam Chmura

Warszawa, 29 sierpnia 2024 roku

ZSM.420.46.2024.MC

Szanowna Pani
Zuzanna Rudzińska – Bluszcz
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Szanowna Pani Minister,

mając na uwadze dotychczasową, dobrą współpracę Biura Rzecznika Praw Dziecka oraz Ministerstwa Sprawiedliwości, jako organu centralnego w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa UE i umów międzynarodowych (Tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1236 – dalej: u.w.c.o.c.), zwracam się do Pani Minister z propozycją dalszego usprawnienia współpracy obu naszych urzędów w zakresie spraw transgranicznych dotyczących dzieci.

Nie ulega wątpliwości, że sprawy te są niejednokrotnie wysoce skomplikowane, niosą ze sobą bardzo duży ładunek emocjonalny i są obarczone wysoką presją społeczną odnośnie pożądaných rozstrzygnięć najlepiej odpowiadających zasadzie dobra dziecka i poszukiwania jego najlepszego interesu. Zasada ta, której źródłem jest art. 3 Konwencji o prawach dziecka przyświeca Rzecznicze Praw Dziecka we wszystkich działaniach podejmowanych przez nasz urząd w tego rodzaju sprawach.

Analizując sprawy transgraniczne z udziałem dzieci, m.in. wszczynane na podstawie Konwencji haskiej dot. cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, jak również te dotyczące wykonywania orzeczeń sądów zagranicznych (w trybie przepisów rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111), Rzecznik niejednokrotnie decydował się na skorzystanie ze swoich ustawowych uprawnień i zgłoszenie udziału w prowadzonych postępowaniach, na prawach przysługujących prokuratorowi.

Co jednak istotne, bardzo często wiedzę o sprawach, w których procesowy udział Rzecznika – w celu ochrony praw oraz dobra dziecka – był pożądaný, nasze Biuro uzyskiwało dopiero na podstawie alarmujących informacji medialnych, pojawiających się w przestrzeni

publicznej dopiero wówczas, gdy działania Rzecznika Praw Dziecka nie mogły już odnieść pożądanego skutku, a w odbiorze społecznym – były uznawane za niewystarczające.

Dążąc do zapobieżenia takim sytuacjom, mając na względzie przede wszystkim dobro i najlepszy interes dzieci, których dotyczą wnioski składane w trybie przepisów określonych w art. 1 u.w.c.o.c., chcąc także zapewnić ekspertom Biura Rzecznika Praw Dziecka właściwy czas na spokojną, pogłębioną analizę sytuacji procesowej dziecka, którego dotyczy orzeczenie sądu zagranicznego lub postępowanie prowadzone następnie w trybie Konwencji haskiej – na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 292) – zwracam się do Pani Ministry z prośbą o wdrożenie rozwiązania, zgodnie z którym **kopia każdego wniosku (w rozumieniu art. 2 pkt 1 u.w.c.o.c.), dotyczącego osoby małoletniej, byłaby przekazywana elektronicznie do Biura Rzecznika Praw Dziecka.**

Tego rodzaju rozwiązanie, niepowodujące – w naszej ocenie – dodatkowych trudności organizacyjnych, czy technicznych po stronie Ministerstwa Sprawiedliwości (zwłaszcza biorąc pod uwagę, że także komunikacja z sądami odbywa się w tych sprawach elektronicznie – por. art. 14 u.w.c.o.c.), pozwoliłoby Rzeczniczce Praw Dziecka na zapoznanie się ze sprawą dziecka w zasadzie równoległe z sądem i podjęcie, już na tym etapie i na tej podstawie, decyzji odnośnie swojego ewentualnego procesowego zaangażowania w postępowaniu – dla dobra małoletniego i w trosce o wsparcie samego sądu orzekającego.

Z wyrazami szacunku

Adam Chmura

Zastępca Rzecznika Praw Dziecka

/dokument podpisany elektronicznie/